

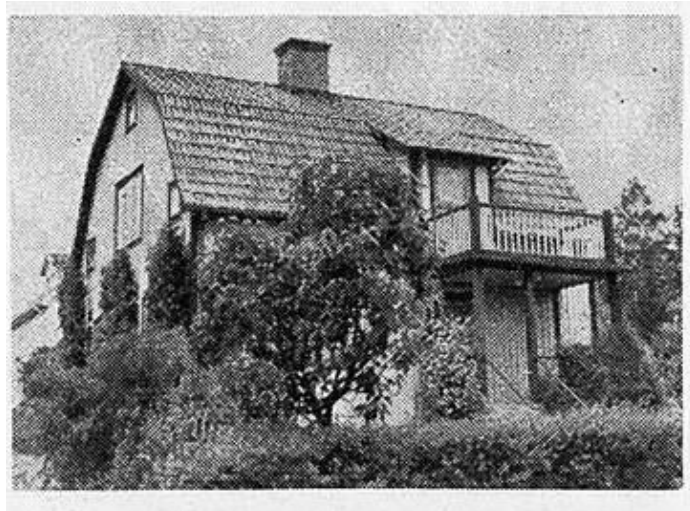
Byavandring 2023-06-06

Vandringen börjar och slutar vid Gamla Vägförvaltningen. Det är en promenad på ca 3 km, mestadels på väg men även i terräng.

1. Badhuset

Byggdes år 1939 av Hummelstads Badhusförening (Röda Korset)
Stängdes som badhus i juli 1969 och såldes till Seth och Karin Karlsson
(Karlén)

2. Mjölkkaffären (Broängen)

Här sålde "Ebba Mjöljkjohn" mjölk i källaren. Fram till år xx

3. Pensionärshemmet (Ängbacken)

Pensionärshem byggdes 1953 av Hallingebergs kommun med 4 st enrumslägenheter. Såldes 1977 till privatpersoner.

4. Telestation
(Ekbacken)

”Växeln” kallad. Här var Hummelstads telestation mellan 1933 och 1960

5. Vägförvaltningens plan
Vägverket upphörde i Hummelstad vid nyår 1972

6. Konsum (Valla)

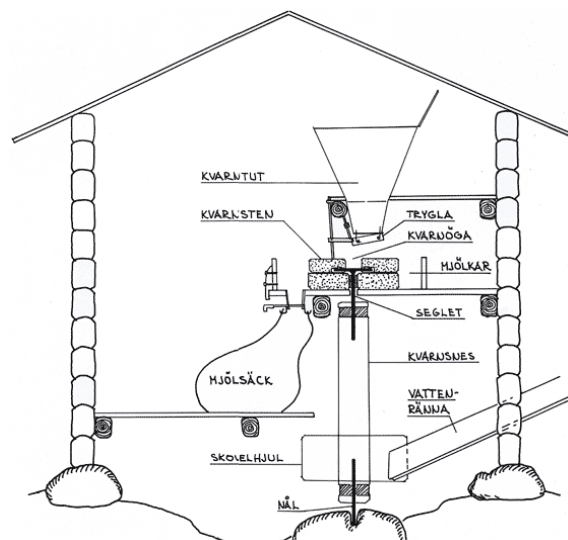
Byggdes år 1936 av Ankarsrums Handelsförening. (Konsum). Här var affär fram till år 1963 då Konsum stängdes. Året efter köpte Assar Johansson huset. Sedan dess har flera huset haft flera ägare. Den 11 juni 2016 brann huset ner. Tomten ägs numera av Peder Carlsson, Brotorp.

7. Bromåla affär

Bromåla affär var ett timrat, rödmålat hus, som brandskadades då ladugård och stall brandhärjades på kvällen långfredagen den 3 april 1955. Här etablerade (förmodligen bröderna) Gustaf och Johan Fredrik Nyqvist någon form av handelsrörelse 1865. Affärsrörelsen var väldigt sporadisk och öppethållandet varierade. Den siste handelsmannen i Bomåla var Hultenius 1879 då han flyttade till Norrköping. En bidragande orsak var järnvägens tillkomst som förändrade förutsättningarna. Då startade Oskar Bohman sin affär nere i Hummelstad. Magasinet revs senare (nån gång 1971-72) då det var brandskadat och dessutom låg för nära vägen. En magnifik brosten är det enda som nu minner om husets läge.

8. Bromåla skvaltkvarn

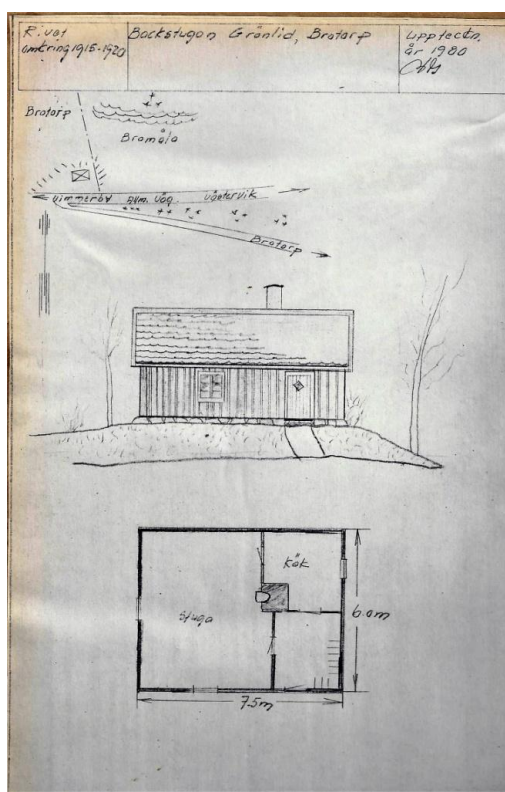

Så här fungerar en skvaltkvarn

Skvaltkvarnen drivs av vatten som leds genom en vattenränna till det horisontella skovelhjulet. Kraftöverföringen sker sedan genom "**kvarnsnesen**", via "**seglet**" av järn, till den övre, rörliga kvarnstenen. Snesen stöder nedtill i ett borrat hål i en jordfast sten. Den nedre kvarnstenen är fast och malningen sker mellan den och den övre roterande stenen.

Såden hålls ner genom "**kvarntuten**" och flödet till "**kvarnögat**" regleras till lämplig mängd med den rörliga "**tryglan**". Mjölets grovlek kan styras genom att ändra avståndet mellan kvarnstenarna med hjälp av läderbitar vid seglets fästen. Det nymalda mjölet samlas upp i "**mjölkkaret**" och rinner sedan ner i säcken.

9. Torpet Grönlid (Bernt)

Backstugan Grönlid.

Grönlid låg på Brotorps ägor där landsvägen och den västra infartsvägen till Brotorp möts. Stugan byggdes omkr. mitten av 1800-talet. På 1870-talet bodde där Arbetaren Johan Renhorn och hans Hust. Catharina Persdotter samt deras son Carl Johan Renhorn med familj. Johan Renhorn dog 1874 och sonen och hans familj flyttade till Lofta 1875. Enkan Charlotta Persdotter bodde kvar och är skriven som ägare till stugan.

Vid en försäljning av gården i Brotorp 1875 finns antecknat i köpekontraktet: "Backstugan Grönlid förbehålles på enkans livstid mot en årlig skatt 3 kronor om året, men vid enkans död faller jorden till hemmanet, men stugan får stå kvar på längre tid".

Hit kom 1883 Ångbåtsmaskinisten Karl August Nilsson född 1856 1/1 i Högsby hans Hust. Ida Charlotta född i H-berg 1860 29/4 och två barn. Han arbetade som "kapten" på båten "Framåt" som gick i fraktfart på Långsjön mellan Hummelstad och Ankarsrum. I många år skötte han den s syslan och här i bygden gick han under namnet "Båt-Nisse".

Familjen växte under årens lopp och kom att omfatta 10-talet barn. Den äldsta dottern Gunhild kom att bo kvar i bygden som hustru till Gustav Pettersson i Smedserum, Bjärka.

Karl August Nilsson dog 1912 och änka och barn flyttade därifrån. I längden för 1913 är Grönlid antecknat som obebott. Troligen revs stugan någon gång mellan 1915 - 20.

10. Skomakeriet (Wisnar)

11. Sågverket

1921 flyttade familjen Fabian och Amanda Nilsson från Hummelstad till Änghult (ett torp under Svartsmörja) Han skaffade ett ambulerande sågverk och anlätades flitigt i bygden. 1946 flyttade hela familjen till Brotorp som köptes av sonen Alvar. Där bodde de kvar hela sitt liv. Sågverket flyttades förmodligen hit och blev här permanent.

12. Brotorpebyn

B:

År 1946 köper Alvar Nilsson Brotorp av Alrik Karlsson (Ingelas farfar). Alvar flyttade hit med föräldrar och syskon från torpet Änghult. Familjen Alrik och Alma Karlsson flyttar till Björkhaga.

Alvar köper vartefter marken till gårdarna i byn och styckar av tomter till bostadshusen.

A:

1950 köpte Stig Karlsson gården av Joel Ottosson. Här bodde Stig och Margareta med barn.

1955 sålde Stig marken till Alvar Nilsson.

Stig och Margareta flyttar till Ankarsrum och sonen Peder köper huset år .

C:

1960 köper Klemming och Gunvor huset av Erik Frejds hustru Anna.

Dom flyttar in där och bor där till år då flyttar ner till nästa hus.

D:

1975 köper Sten och Viviann Ovinder huset av Karin Johansson.
1988 flyttar dom och säljer huset till syskonen Nilsson. Alvar och Lisa flyttar in. År   flyttar Klemming och Gunvor hit.

E+F:

1943 köpte Hugo och Anna Karlsson gården. Marken styckades av 1949 och såldes till Alvar Nilsson. 1966 säljer dom huset till Nils och Elsa Leander. 1979 köpte Magnus och Ingvor Kasselstrand huset.

13. Broholm

14. Brotorpebadet

15. Avloppsverket

Gemensamt avloppsverk för 25 fastigheter i Hummelstad centrum.
Anlades 2009.

16. Tillbaka till starten